

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PROSTORNOG UREĐENJA

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O FONDU ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I ENERGETSKU UČINKOVITOST**

Zagreb, 14. listopada 2002.

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O FONDU ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU
UČINKOVITOST**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom osniva Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: Fond), uređuje njegovo ustrojstvo, nadležnost, izvori sredstava, namjena i način korištenja sredstava Fonda, te uređuju druga pitanja u svezi s ostvarivanjem djelatnosti Fonda.

Članak 2.

(1) U Fondu se obavljaju poslovi utvrđeni ovim Zakonom radi financiranja pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području:

- očuvanja, održivog korištenja, ~~održivog korištenja~~, zaštite i unapređivanja ~~stanja~~ okoliša,
- energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

(2) Fond u svom financijskom poslovanju razdvaja financiranje pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti područja očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređivanja ~~stanja~~ okoliša, i područja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

Članak 3.

(1) U obavljanju svoje djelatnosti Fond promiče ~~ciljeve~~ i načela zaštite okoliša radi postizanja sustavnog i cjelovitog očuvanja kakvoće okoliša, očuvanja prirodnih zajednica i racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije, kao osnovnih uvjeta održivog razvoja te ostvarivanja prava građana na zdrav okoliš.

Formatted: Bullets and Numbering

II. USTROJSTVO I DJELATNOST FONDA

Članak 4.

- (1) Fond ima svojstvo pravne osobe.
- (2) Osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja Vlada Republike Hrvatske
- (3) Sjedište Fonda je u Zagrebu
- (4) Fond se upisuje u sudski registar

Članak 5.

- 1.) Fond upravlja i raspolaže sredstvima za namjene utvrđene ovim Zakonom.
- 2.) Fond odgovara za obveze cijelom svojom imovinom.
- 3.) Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovara za obveze Fonda.

Članak 6.

- (1) Fond ima statut i druge opće akte sukladno zakonu i statutu Fonda.
- (2) Statut Fonda donosi Upravni odbor Fonda uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.
- (3) Statutom Fonda pobliže se uređuje ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja pojedinih tijela, prava i obveze, ograničenja glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge imovine Fonda, namjena, uvjeti i način raspoređivanja odnosno korištenja sredstava Fonda, javnost rada Fonda, te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje Fonda.

Članak 7.

- (1) Djelatnost Fonda obuhvaća poslove u svezi s pribavljanjem sredstava, poticanjem i financiranjem pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređivanja ~~stanja~~ okoliša i u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije (u daljnjem tekstu: financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti), a osobito:
  - stručne i druge poslove u svezi s pribavljanjem, upravljanjem i korištenjem sredstava Fonda,
  - posredovanje u svezi s financiranjem zaštite okoliša i energetske učinkovitosti iz sredstava stranih država, međunarodnih financijskih institucija i tijela, te domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba,
  - vođenje baze podataka o programima, projektima i sličnim aktivnostima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, te potrebnim i raspoloživim financijskim sredstvima za njihovo ostvarivanje,
  - poticanje, uspostavljanje i ostvarivanje suradnje s međunarodnim i domaćim financijskim institucijama i drugim pravnim i fizičkim osobama radi financiranja zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u skladu sa Nacionalnom strategijom zaštite okoliša ~~Strategijom zaštite okoliša~~ i Nacionalnim planom djelovanja za okoliš, Strategijom energetskog razvitka i Programom provedbe Strategije energetskog razvitka, nacionalnim energetskim programima, međunarodnim ugovorima čija je stranka Republika Hrvatska, te drugim programima i aktima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti za namjenu utvrđene odredbama članka 19. ovoga Zakona,

- obavljanje i drugih poslova u svezi s poticanjem i financiranjem zaštite okoliša i energetske učinkovitosti utvrđenih statutom Fonda.

(2.3) Fond ima ovim Zakonom propisane javne ovlasti u sklopu kojih donosi upravne i druge akte.

(3)(3.4) U obavljanju svoje djelatnosti Fond primjenjuje načela transparentnosti i javnosti, objektivnosti i odgovornosti, i primjene međunarodno priznatih standarda dobre prakse.

Formatted: Bullets and Numbering

III. TIJELA FONDA I UPRAVLJANJE FONDOM

Članak 8.

(1) Tijela Fonda su Upravni odbor i direktor Fonda.

Formatted: Bullets and Numbering

Članak 9.

(1) Fondom upravlja Upravni odbor u skladu s odredbama ovoga Zakona, statuta i drugih općih akata Fonda.

(2) Upravni odbor ima predsjednika i 6 članova.

(3) Predsjednik Upravnog odbora po svojoj je funkciji ministar nadležan za poslove zaštite okoliša.

(4) Članove Upravnog odbora imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske.

(5) Vlada Republike Hrvatske imenuje u Upravni odbor po jednog predstavnika:

- ministarstva nadležnog za poslove zaštite okoliša,
- ministarstva nadležnog za poslove energetike,
- ministarstva nadležnog za poslove financija,
- iz redova zastupnika u Hrvatskom Saboru,
- iz redova obveznika plaćanja, odnosno gospodarstva,
- iz redova stručnjaka iz područja zaštite okoliša.

(6) Djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti te način rada Upravnog odbora utvrđuju se statutom Fonda.

(7) Mandat članova Upravnog odbora traje 4 godine.

Članak 10.

(1) Voditelj poslovanja Fonda je direktor.

(2) Direktor ima zamjenika.

(3) Direktora i zamjenika direktora imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Upravnog odbora.

(4)(4) Direktor i zamjenik direktora imenuju se na temelju javnog natječaja na vrijeme od 4 godine.

Formatted: Bullets and Numbering

(5) Djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti te postupak imenovanja i razrješenja direktora i zamjenika direktora utvrđuju se statutom Fonda u skladu sa zakonom.

Članak 11.

(1) Fond ima nadzorna, stručna i savjetodavna tijela.

(2) Osnivanje, sastav i način rada, te poslovi i ovlaštenja tijela iz stavka 1. ovoga članka uređuju se statutom Fonda.

IV. OSTVARIVANJE PRIHODA FONDA

1. Izvori sredstava

Članak 12.

(1) Sredstva Fonda za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti sukladno ovom Zakonu osiguravaju se u državnom proračunu iz prihoda državnog proračuna ostvarenih od:

- naknada onečišćivača okoliša,
- naknada korisnika okoliša,
- posebne naknade za okoliš, koja se plaća pri svakoj registraciji vozila na motorni pogon.

(2) Sredstva Fonda iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se srazmjerno ostvarenim prihodima državnog proračuna iz naknada i posebne naknade utvrđene stavkom 1. ovoga članka.

(3) Prihodi Fonda ostvaruju se i iz:

- zajmova odnosno kredita,
- sredstava ostvarenih s osnova međunarodne bilateralne i multilateralne suradnje, te suradnje u zemlji na zajedničkim programima, projektima i sličnim aktivnostima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti,
- državnog proračuna, proračuna jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave,
- donacija, pomoći i sl.,
- poslovanja Fonda (naknade za obavljene usluge, otplate za dane zajmove, kamate i dr.),
- drugih izvora u skladu sa zakonom.

2. Obveznici plaćanja

Članak 13.

~~(4)~~(1) Onečišćivači okoliša, obveznici plaćanja naknada iz članka 12. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona su:

- pravne i fizičke osobe čije djelovanje izravno ili neizravno uzrokuje emisije u okoliš u smislu Zakona o zaštiti okoliša i drugih propisa u području zaštite okoliša, osim propisa kojima se uređuje zaštita voda, i/ili međunarodnih ugovora čija je stranka Republika Hrvatska,
- pravne i fizičke osobe koje proizvode ili uvoze proizvode/robe koje su štetne tvari ili ih sadrže u smislu Zakona o zaštiti okoliša ili drugim propisima, i/ili međunarodnim ugovorima čija je stranka Republika Hrvatska, odnosno proizvode/robe/ predmete i/ili tvari koji mogu značajnije opteretiti okoliš,
- energetske subjekte u smislu Zakona o energiji koji obavljanjem energetske djelatnosti onečišćuju okoliš, te pravne osobe koje potrošnjom energije onečišćuju okoliš.

(2) Korisnici okoliša, obveznici plaćanja naknada iz članka 12. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona su pravne i fizičke osobe koje su vlasnici ili ovlaštenici prava na građevinama, odnosno građevnim cjelinama koje služe za obavljanje gospodarske ili druge djelatnosti za koje je propisana obveza provođenja postupka procjene utjecaja na okoliš.

~~(3)~~(3) Obveznici plaćanja posebne naknade iz članka 12. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona su pravne i fizičke osobe koje su vlasnici ili ovlaštenici prava na vozilima na motorni pogon.

3. Određivanje naknada

Članak 14.

(1) Iznosi naknada iz članka 12. stavka 1. podstavka 1., koje plaćaju onečišćivači okoliša iz članka 13. stavka 1. podstavka 1. i 2. ovoga Zakona, određuju se prema:

- količini, jačini utjecaja i/ili vrsti emisije onečišćujućih tvari, odnosno emisije topline, buke, vibracije, svjetlosti i radioaktivnog zračenja – u okolišzrak, i/ili odlaganja otpadnih proizvoda/roba/ predmeta i/ili tvari i, koji izravno ili neizravno nakon uporabe dolaze u okoliš, te drugih zahvata ili pojava nepovoljnih za okoliš,
- cijeni, odnosno carinskoj vrijednosti proizvoda/robe, te količini i stupnju štetnosti ili nepovoljnog utjecaja na okoliš, odnosno opterećenja,
- cijeni usluge,
- te na drugi način propisan aktom iz stavka 5. ovoga članka.

(2) Iznosi naknada iz članka 12., stavka 1. podstavka 1., koje plaćaju energetske subjekte te pravne osobe iz članka 13. stavka 1., podstavka 3. ovoga Zakona, određuju se prema:

- vrsti energenata, načinu i uvjetima proizvodnje energije,
- energetskoj učinkovitosti primijenjenih tehnologija, te vrsti tehnologija i mogućnosti korištenja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora,
- te na drugi način propisan aktom iz stavka 5. ovoga članka.

—(3) Iznosi naknada iz članka 12. stavka 1. podstavka 2., koje plaćaju korisnici okoliša iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona, određuje se prema:

- veličini, vrsti i položaju građevine, građevne cjeline odnosno zahvata u prostoru (površini, namjeni, vrsti gradnje, kapacitetu i dr.) i stupnju nepovoljnog utjecaja na okoliš,
- te na drugi način propisan aktom iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Iznosi naknada iz članka 12. stavka 1. podstavka 3., koje plaćaju vlasnici ili ovlaštenici prava na motornim vozilima na motorni pogon iz članka 13. stavka 3. ovoga Zakona, određuje se prema:

- vrsti i starosti motornog vozila,
- vrsti motora, pogonskog goriva, radnom obujmu motora, i/ili snazi motora,
- te na drugi način propisan aktom iz stavka 5. ovoga članka.

~~(4)~~(5) Poblize kriterije, mjerila i način određivanja naknada iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka propisat će ministar za poslove zaštite okoliša propisat će pravilnikom uz suglasnost ministra za poslove energetike, a za naknadu iz stavka 4. ovoga članka i uz mišljenje ministra unutarnjih poslova i ministra za poslove prometa.

Formatted: Bullets and Numbering

Članak 15.

(1) Vrste i iznose naknada i posebne naknade, utvrđene člankom 12. stavkom 1., obveznike plaćanja utvrđene člankom 13. stavkom 1. i 2., te povlastice odnosno oslobađanja ili olakšice za obveznike plaćanja naknada iz članka 13. ovoga Zakona, Vlada Republike Hrvatske propisat će uredbom na prijedlog ministra nadležnog za poslove zaštite okoliša i ministra nadležnog za poslove energetike.

(2) Način obračunavanja i plaćanja te rokove obračunavanja i plaćanja naknada iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove financija uz suglasnost propisat će ministra nadležnog za poslove zaštite okoliša i ministra nadležnog za poslove energetike.

~~(3)~~(3) Naknade utvrđene sukladno stavku 14. ovoga članka uplaćivat će se u državni proračun najranije od 1. siječnja 2003. godine, odnosno u rokovima koje će propisati Vlada Republike Hrvatske uredbom iz stavka 2. ovoga članka.

Formatted: Bullets and Numbering

Članak 16.

(1) Vlada Republike Hrvatske može odrediti povlastice, odnosno oslobađanja ili olakšice za obveznike plaćanja naknada iz članka 13. stavaka 1., 2. i 3. alineje 1. i 2. ovoga Zakona za ulaganja u zaštitu okoliša, energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije kojima smanjuju nepovoljne učinke svog djelovanja na okoliš, ovisno o vrsti i visini ulaganja, te stupnju smanjenja tih učinaka.

(2) Vlada Republike Hrvatske odredit će povlastice, odnosno oslobođanja ili olakšice za plaćanje ~~posebnih posebne naknada naknade~~ iz članka 12. stavka 1. podstavka 3. ovoga Zakona za određene kategorije obveznika.

Članak 17.

(1) Fond je dužan za obveznike plaćanja utvrđene sukladno odredbama članka 13. i 15. stavka 1. ovoga Zakona uspostaviti i voditi upisnik obveznika plaćanja naknada iz članka 12. ovoga Zakona.

(2) Sadržaj, način i rokove uspostavljanja i vođenja upisnika propisat će ministar nadležan za poslove zaštite okoliša pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za poslove energetike.

(3) Obveznik plaćanja upisan u upisnik dužan je prijaviti Fondu prestanak poslovanja, statusnu promjenu ili promjenu djelatnosti u roku od petnaest dana od dana nastanka tih promjena.

Članak 18.

(1) Radi uvida u izvršenje obveza obveznika plaćanja naknada iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona Fond je dužan dostavljati izvještaje ministru financija te ministru nadležnom za poslove zaštite okoliša i ministru nadležnom za poslove energetike polugodišnje i godišnje, te u drugo vrijeme na njihov zahtjev.

Formatted: Bullets and Numbering

Članak 19.

(1) Sredstva Fonda koriste se za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, a osobito:

- zaštitu, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača,
- saniranje odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obradu otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava,
- ~~saniranje, iskorištavanje vrijednih svojstava te obrade~~ zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti,
- provedbu nacionalnih energetskih programa, ~~programa razminiranja,~~
- unapređivanje i izgradnju infrastrukture za zaštitu okoliša,
- poticanje čistije proizvodnje,
- poboljšanje praćenja i ocjenjivanja stanja okoliša, te uvođenja sustava upravljanja okolišem,
- poticanje održivog korištenja prirodnih dobara,

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

Formatted: Bullets and Numbering

- poticanje održivog načina gradnje i energetske učinkovitosti u graditeljstvu,

Formatted: Bullets and Numbering

- poticanje održivog razvoja ruralnog prostora,
- poticanje održivih gospodarskih djelatnosti, odnosno održivog gospodarskog razvoja,

-- poticanje ~~obrazovnih~~, istraživačkih i razvojnih studija, ~~razvojnih studija~~ programa, projekata i drugih aktivnosti, uključujući i demonstracijske aktivnosti.

Formatted: Bullets and Numbering

(2) Fond može sudjelovati u sufinanciranju programa, projekata i sličnih aktivnosti za namjene iz stavka 1. ovoga članka koje organiziraju i financiraju međunarodne financijske institucije i tijela.

Članak 20.

(1) Sredstva Fonda daju se pravnim i fizičkim osobama, korisnicima sredstava, radi financiranja namjena utvrđenih člankom 19. stavkom 1. i 2. ovoga Zakona, putem zajmova, subvencija, pomoći i ~~garancija~~ donacija na temelju javnog natječaja koji objavljuje Fond, ~~ili na drugi način propisan statutom Fonda.~~

(2) ~~Fond~~ neće raspisati javni natječaj u slučaju neposrednog sudjelovanja, kao ugovorna strana, na realizaciji programa, projekata i sličnih aktivnosti sukladno ovom Zakonu.

~~(33)~~ Općim aktima Fonda utvrđuju se uvjeti koje moraju ispunjavati korisnici sredstava Fonda, uvjeti i način dodjeljivanja sredstava Fonda, ~~kriteriji i mjerila za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava Fonda, način praćenja namjenskog korištenja~~ sredstava i ugovorenih prava i obveza, te druga pitanja od značenja za dodjeljivanje i korištenje sredstava Fonda, ~~ili druga garancija~~

~~(44)~~ Opće akte iz stavka 3. ovoga članka donosi Upravni odbor Fonda uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite okoliša i ministarstva nadležnog za poslove energetike.

~~(55)~~ -Korisnici sredstava Fonda dužni su dodijeljena sredstva koristiti na način i za namjene utvrđene ugovorom o korištenju sredstava.

V. IMOVINA I FINANCIJSKO POSLOVANJE FONDA

Članak 21.

(1) Imovinu Fonda čine stvari, prava i ostala sredstva pribavljena od osnivača, te sredstva koja Fond ostvari na drugi način propisan ovim Zakonom.

(2) Sredstva za rad Fonda osigurava osnivač.

(3) Imovinom Fonda raspolaže Upravni odbor i direktor Fonda sukladno ovom Zakonu i statutu Fonda.

Članak 22.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti Fond ostvari dobit, ta dobit pripada Fondu i može se upotrijebiti isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti Fonda u skladu s ovim Zakonom i statutom Fonda.

Članak 23.

(1) Fond ne može bez suglasnosti Vlade Republike Hrvatske odnosno tijela kojeg ona odredi, steći, opteretiti ili otuđiti nekretninu i drugu imovinu čija je vrijednost veća od vrijednosti utvrđene statutom Fonda.

(2) Fond može preuzimati dugoročne obveze uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, a kratkoročne obveze uz prethodnu suglasnost ministra financija.

Članak 24.

(1) Za svaku poslovnu godinu Upravni odbor Fonda donosi program rada i financijski plan.

(2) Hrvatski sabor Republike Hrvatske daje suglasnost na financijski plan Fonda istovremeno s donošenjem državnog proračuna.

~~(2)~~(3) U programu rada i financijskom planu izdvojeno se prikazuju programi i projekti te financijska sredstva za područje zaštite okoliša i područje energetske učinkovitosti sukladno odredbama članka 2. stavka 2. ovoga Zakona.

~~(3)~~(4) Fond donosi program rada i za ~~četverogodišnje~~ višegodišnje razdoblje u skladu sa Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i Nacionalnim planom djelovanja za okoliš ~~Strategijom zaštite okoliša~~, Strategijom energetskog razvitka i Programom provedbe Strategije energetskog razvitka, nacionalnim energetskim programima, te drugim aktima i propisima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

(5) Neurošena sredstva Fonda u poslovnoj godini pripadaju Fondu i raspoređuju se za namjene propisane ovim Zakonom ~~prema planu korištenja viška sredstava uz suglasnost ministra nadležnog za poslove financija~~.

(6) Fond vodi proračunsko računovodstvo.

Članak 25.

(1) Sredstvima Fonda prvenstveno se ~~prvenstveno se~~ financiraju programi, projekti i slične aktivnosti utvrđeni sukladno Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša i Nacionalnom planu djelovanja za okoliš ~~Strategiji zaštite okoliša i programima zaštite okoliša jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave~~, Strategiji energetskog razvitka i Programu provedbe Strategije energetskog razvitka, ~~te te~~ nacionalnim energetskim programima.

~~(1)~~(2) U financiranju programa, projekata i sličnih aktivnosti utvrđenih sukladno stavku 1. ovoga članka Fond surađuje s bankama i drugim financijskim institucijama.

VI. OBRAČUN I NAPLATA NAKNADA

Članak 26.

(1) Obračun radi naplate naknada iz članka 12. stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga Zakona obavlja Fond.

(2) Obveznici plaćanja plaćaju naknade iz članka 12. stavka 1. podstavaka 1. i 2. na temelju rješenja Fonda.

(3) Protiv rješenja Fonda može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za zaštitu okoliša u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

(4) Obračunati i dospjeli iznosi naknada za plaćanje uplaćuju se u državni proračun.

Članak 27.

Naplata dospjelih neplaćenih iznosa naknada iz članka 12. stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga Zakona zajedno s pripadajućim kamatama, od obveznika čiji se platni promet obavlja preko računa koje vode ovlaštene organizacije za obavljanje platnog prometa, obavljaju te organizacije na temelju izvršnog rješenja Fonda prijenosom sredstava s računa obveznika na račun državnog proračuna.

Članak 28.

U pogledu vrste i visine naknade, obveznika plaćanja, pojedinačnih obveza za plaćanje naknade, nastanka obveze obračunavanja naknada, načina obračunavanja i plaćanja, te rokova za uplatu, određivanja povlastica, odnosno oslobođanja ili davanja olakšica, te vođenja upisnika primjenjuju se odredbe ovoga Zakona i njegovih provedbenih propisa, a u pogledu naplate naknada, žalbenog postupka, prekršaja i zastare odgovarajuće se primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona, dok se za pitanja koja nisu uređena ovim zakonima primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

VII. JAVNOST RADA FONDA

Članak 29.

(1) Rad Fonda je javan.

(2) Fond je dužan podnositi financijske izvještaje i izvještaje o programu rada Hrvatskom saboru, i Vladi Republike Hrvatske, ministarstvu nadležnom za zaštitu okoliša, ministarstvu nadležnom za energetiku i ministarstvu nadležnom za financije, i drugim ovlaštenim tijelima na način i u rokovima utvrđenim posebnim propisima i statutom Fonda.~~e ostvarivanju~~

~~financijskog plana i programa rada za proteklu godinu u roku utvrđenom statutom Fonda.~~

(3) Fond o svom radu izvješćuje javnost pravodobno i istinito na način određen statutom Fonda.

(4) Fond je dužan javnosti, ovlaštenim tijelima i pravnim osobama koje obavljaju javne ~~djelatnosti~~ovlasti, na njihov zahtjev ~~pružiti dati~~ informaciju o obavljanju ~~poslova iz~~ svoje djelatnosti, osobito o ~~ostvarivanju ciljeva Fonda utvrđenih ovim Zakonom, načinu korištenja sredstava i postignutim učincima na unapređivanju stanja okoliša i energetske učinkovitosti,~~ te omogućiti uvid u ~~edgovarajuću zahtijevanu~~ dokumentaciju.

(5) Fond može uskratiti davanje informacije, odnosno uvid u dokumentaciju, ako je ~~statutom Fonda~~ propisana kao službena, poslovna ili znanstvena tajna, ~~te u drugim slučajevima propisanim statutom~~ Fonda.

VIII. UPRAVNI I INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 30.

(1) Upravni nadzor, nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Fonda te nadzor nad stručnim radom Fonda obavlja Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja i Ministarstvo gospodarstva, svako u svom djelokrugu.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovoga Zakona i na temelju njega donesenih propisa provodi u sklopu svojih nadležnosti inspekcija zaštite okoliša.

~~(3)~~ (3) Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba članka 17. stavka 3. ovoga Zakona provodi Državni inspektorat sukladno posebnom propisu.

(4) Nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem naknada i drugih sredstava obveznika plaćanja sukladno ovom Zakonu obavlja Ministarstvo financija sukladno posebnom propisu.

(5) Statutom Fonda ~~može se propisati~~~~uje se~~ provođenje nadzora poslovanja Fonda od strane neovisnih ovlaštenih revizorskih tvrtki.

Formatted: Bullets and Numbering

Članak 31.

Prekršajne postupke u prvom stupnju za prekršaje koje utvrdi inspektor zaštite okoliša sukladno ovom Zakonu vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja.

Članak 32.

(1) Prekršajne postupke iz članka 31. ovoga Zakona vodi i rješenje o prekršaju donosi službenik kojeg ovlasti ministar nadležan za poslove zaštite okoliša.

(2) O žalbama protiv odluka službenika iz stavka 1. ovoga članka donesenih radi pripremanja i vođenja postupka i o zahtjevu za obnovu prekršajnog postupka odlučuje u drugom stupnju vijeće od tri člana koji ovlašćuje ministar nadležan za poslove zaštite okoliša. Vijeće odlučuje većinom glasova svojih članova.

(3) Za vođenje prekršajnih postupaka i za donošenje rješenja o prekršaju, te za odlučivanje u vijeću iz stavka 2. ovoga članka može se ovlastiti službenik ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša, koji je diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom i najmanje pet godina radnog staža u struci.

Članak 33.

(1) Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom ne može se pokrenuti kad protekne tri godine od dana kada je prekršaj počinjen.

(2) Izrečene kazne za prekršaje prema ovom Zakonu ne mogu se izvršiti kad od dana pravomoćnosti rješenja o prekršaju protekne tri godine.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 34.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 40.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se obveznik plaćanja koji ne uplaćuje naknade sukladno odredbama ovoga Zakona (članak 12. stavak 1. podstavci 1. i 2., članak 13. stavci 1. i 2., članak 14. stavci 1., 2. i 3. i članak 15.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 do 18.000,00 kuna.

Članak 35.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba koja pri registraciji vozila na motorni pogon ne plati posebnu naknadu za okoliš (članak 12. stavak 1. podstavak 3., članak 13. stavak 3., članak 14. stavak 4. i članak 15. stavak 1. i 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini fizička osoba kaznit će se novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Članak 36.

(1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 70.000,00 kuna kaznit će se Fond ako ne uspostavi ili ne vodi upisnik obveznika plaćanja na propisani način (članak 17.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u Fondu novčanom kaznom od 7.000,00 kn do 12.000,00 kuna.

Članak 37.

(1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se Fond ako ne dostavi izvještaje nadležnim tijelima ili ih ne dostavi u propisanom roku (članak 18. i članak 29. stavak 2.).

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u Fondu novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 38.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se Fond ako o svom radu ne izvještuje javnost pravodobno i istinito i ne daje informacije o obavljanju poslova iz svoje djelatnosti, osobito o ostvarivanju ciljeva Fonda, ili ne omogući uvid u odgovarajuću dokumentaciju, ako je uvid u tu dokumentaciju dopušten (članak 29. stavci 3., 4. i 5.).

Članak 39.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se obveznik plaćanja ako ne prijavi statusnu promjenu ili promjenu djelatnosti u propisanom roku (članak 17. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 3.000,00 do 7.000,00 kuna.

Članak 40.

(1) Naplaćene novčane kazne za prekršaje propisane odredbama članaka 34., 35., 36., 37., 38. i 39. ovoga Zakona prihod su državnog proračuna.

Formatted: Bullets and Numbering

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

(1) Sredstva za osnivanje Fonda osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2002. godinu u visini od 2.200.000,00 kuna.

(2) Sredstva za početak rada Fonda osigurat će se iz tekuće pričuve državnog proračuna.

Članak 42.

(1) Vlada Republike Hrvatske imenovat će privremenog direktora Fonda i članove Upravnog odbora u roku od trideset dana, a članove Upravnog odbora u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Privremeni direktor dužan je obaviti pripreme za početak rada Fonda u roku od 60 dana od dana imenovanja.

Članak 43.

Upravni odbor dužan je donijeti statut Fonda u roku od trideset dana, a opće akte iz članka 20. stavka 3. ovoga Zakona u roku od šezdeset dana od dana imenovanja.

Članak 44.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će provedbeni propis iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šezdeset dana, a provedbeni propis iz članka 16. stavka 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove zaštite okoliša donijet će provedbene propise iz članka 14. stavka 5. i članka 17. stavka 2. ovoga Zakona u roku od devedeset dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za poslove financija donijet će provedbeni propis iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 45.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

1. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Osnivanje proračunskih ili izvanproračunskih fondova za financiranje zaštite okoliša pokazalo se nužnim u tranzicijskim zemljama radi prevladavanja odnosno ublažavanja niza tržišnih i institucionalnih poteškoća tijekom prijelaza na tržišno gospodarstvo, koje usporavaju korištenje ekonomskih instrumenata za financiranje zaštite okoliša i punu primjenu načela *onečišivač plaća*. Fondovi zaštite okoliša u tranzicijskim zemljama postali su glavni mehanizmi prikupljanja i upravljanja proračunskim i izvanproračunskim sredstvima. Glavni izvori prihoda tih fondova su naknade koje se plaćaju zbog onečišćavanja zraka, voda, postupanja s otpadom, korisničke naknade/pristojbe, naknade za koncesije, te doprinosi, prekršajne kazne, darovnice, subvencije, i dr.

Fondovi zaštite okoliša u tranzicijskim zemljama imaju značajnu ulogu u procesu približavanja, odnosno pridruživanja tih zemalja Europskoj uniji. Fondove su osnovale gotovo sve tranzicijske zemlje Istočne i Srednje Europe, Bugarska, Republika Češka, Estonija, Mađarska, Latvija, Litva, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Makedonija. Fondovi se osnivaju i u odnedavno nezavisnim državama bivšeg SSSR-a. Neke od država su osnovale i više fondova zaštite okoliša, primjerice Poljska, Litva, Latvija, Rusija.

Od razvijenijih tranzicijskih zemalja samo Hrvatska još nije osnovala Fond. Osnivanje fondova u tim zemljama je u funkciji poticanja razvoja uz strogo namjenski okvir djelovanja i rada, a realiziralo se uz pomoć svjetskih financijskih institucija, odnosno programa (EU-Phare programa, Svjetske banke, Američke agencije za istraživanje i razvoj - USAID), putem tehničke i drugih oblika pomoći.

Udio fondova zaštite okoliša u financiranju ukupnih ulaganja za nadzor i smanjenje onečišćavanja okoliša u razdoblju 1993.- 1996. godine iznosio je, primjerice, u Poljskoj između 30-40%, Rusiji oko 5%, a u Mađarskoj, Litvi i Sloveniji oko 20% (za 1996.). Najveći dio sredstava ulaže se u zaštitu voda, zraka i postupanje s otpadom, ali i u druga područja zaštite. Financiranje je, prije svega, u funkciji provedbe nacionalnih planova djelovanja za okoliš, odnosno poboljšanje kakvoće okoliša .

U tranzicijskim zemljama Fondovi su dali dobre rezultate, jer su:

- ubrzali ostvarenje poboljšanja u okolišu,
- ubrzali razvoj domaćeg tržišta za financiranje zaštite okoliša,
- pokrenuli dodatna ulaganja u zaštitu okoliša,
- omogućili prilagodljiviju uporabu financijskih sredstava izbjegavanjem određenih administrativnih ograničenja koja nameću uobičajene proračunske procedure,
- ojačali domaće sposobnosti pripreme projekata i provedbu politike zaštite okoliša.

Osnivanje nacionalnog fonda zaštite okoliša za neke je od tranzicijskih zemalja bilo ključno za učlanjenje u odgovarajuće programe Europske unije (PHARE program), za njihovo pozicioniranje na listi čekanja za ulazak u Europsku uniju, i/ili ostvarivanje nužne suradnje s određenim međudržavnim organizacijama, kao i jačanje financijskih odnosa sa svjetskim financijskim središtima (MMF, EBRD, Svjetska banka i sl.).

Jasno definirana politika zaštite okoliša Republike Hrvatske, oblikovana usvojenom Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i nacionalnim planom djelovanja za okoliš, te poduprta instrumentima i vlastitim financiranjem zaštite okoliša može računati na dodatna i/ili poticajna sredstva svjetskih financijskih

središta i institucija (EU-PHA-RE programa, Svjetska banka, Američka agencija za istraživanje i razvoj – USAID) putem tehničke i drugih oblika pomoći.

Osnivanje Fonda zaštite okoliša u Hrvatskoj ima međunarodnu podršku.

Komisija UN-a za Europu, Odbor za zaštitu okoliša u svom Izvješću o provedbi zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj iz 1999. godine, podržala je osnivanje Fonda zaštite okoliša kao mjeru za unapređenje financiranja zaštite okoliša i učinkovitosti plaćanja (primitaka) i izdataka za okoliš do prelaska na tržišno gospodarstvo.

U okviru Regionalnog programa obnove okoliša za jugoistočnu Europu (REReP) unutar Pakta o stabilnosti, projekt 1.5.2., pod nazivom «Fond zaštite okoliša u Hrvatskoj», dobio je podršku Europske unije, tj. Njemačke u obliku pružanja financijske i tehničke pomoći, koja uključuje savjetodavne usluge na izradi Zakona o Fondu zaštite okoliša i podzakonskih propisa, uvođenje novih naknada, financiranje promidžbenih aktivnosti na osnivanju i djelatnosti Fonda, uspostavljanje dijela infrastrukture Fonda, stručnog osposobljavanja djelatnika Fonda, i dr.

Za realizaciju ovoga projekta Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja zaključilo je s provedbenom agencijom njemačkog Ministarstva, Njemačkim društvom za tehničku suradnju (Deutsche Gesellschaft für Zusammenarbeit GTZ) Sporazum o provedbi tog projekta, a zatim i poseban Protokol kojim se pobliže uređuju međusobni odnosi, te odnosi s drugim sudionicima na provedbi projekta.

1. Financiranje zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj

Očuvanje prirode i okoliša jedna je od najvećih vrijednosti ustavnog poretka Republike Hrvatske. Temeljem Ustavnog određenja i zaključaka Konferencije Ujedinjenih naroda o okolišu i razvoju iz Rio de Janeira, u lipnju 1992. godine Sabor Republike Hrvatske donio je Deklaraciju o zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj kojom se naša zemlja opredjeljuje za gospodarski održivi razvoj temeljen na opstojnoj poljoprivredi, šumarstvu, pomorstvu i turizmu, te industriji zasnovanoj na ekološki prihvatljivim tehnologijama. Deklaracijom se izražava odlučnost da se u cijelosti osigura uravnoteženi ekološki i gospodarski razvoj radi trajnog očuvanja nacionalne baštine za sadašnje i buduće generacije i provedba Ustavom zajamčenog prava hrvatskih državljana na zdrav život u očuvanom okolišu.

Osnovni dokumenti zaštite okoliša su Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja za okoliš, koji dugoročno određuju i usmjeravaju ciljeve upravljanja okolišem u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem na području države, te programi zaštite okoliša za područje županija, odnosno Grada Zagreba.

Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih resursa i energije na najpovoljniji način, kao osnovnih uvjeta održivog razvoja.

Zaštita okoliša uređuje Zakonom o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 82/94 i 128/99), Zakonom o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 30/94 i 72/94), Zakonom o zaštiti zraka (Narodne novine, broj 48/95), Zakonom o otpadu (Narodne novine, broj 34/95) i propisima koji su temeljem tih zakona doneseni.

Određena pitanja zaštite okoliša u odnosu na pojedine sastavnice okoliša uređuju se i pojedinim posebnim propisima.

Odredbama članka 60. Zakona o zaštiti okoliša uređuje se financiranje zaštite okoliša na način da se sredstva za programe očuvanja, zaštite i unapređivanja stanja okoliša osiguravaju u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te iz drugih izvora sukladno zakonu. Kao drugi izvori sredstava za financiranje zaštite okoliša razumijevaju se namjenske naknade koje se plaćaju zbog onečišćavanja okoliša, odnosno korištenja prirodnih dobara temeljem posebnih propisa (propisi u području upravljanja vodama, šumama, mineralnim sirovinama i dr.), cijene određenih komunalnih usluga, vlastita sredstva onečišćivača, posebice velikih gospodarskih subjekata, sredstva bespovratne financijske pomoći te zajmova i kredita iz međunarodnih i domaćih izvora, i dr.

Odredbama članka 60. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša propisuje se osnivanje Fonda za zaštitu okoliša kojim se trebaju osigurati dodatna sredstva za financiranje projekata, programa i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređivanja okoliša.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2001. godinu na pozicijama Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, za financiranje programa i projekata očuvanja i zaštite prirode i okoliša, osigurana su sredstva u iznosu od 19.588.400,00 kuna odnosno 0,039% ukupnih izdataka proračuna, a za 2002. u iznosu od 23.237.472,00 kuna ili 0,033% njegovih ukupnih izdataka. Ovi su iznosi znatno niži od potrebnih, a osobito od procijenjenih ukupnih ulaganja za koje je država preuzela obvezu financiranja temeljem osnovnih propisa o zaštiti okoliša.

Znatna sredstva potrebna su i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Županije i Grad Zagreb obvezni su financirati izgradnju odlagališta tehnološkog otpada, a gradovi i općine uspostavu područne mreže za praćenje kakvoće zraka, te dijelom izgradnju infrastrukture u području postupanja s komunalnim otpadom.

Važeći porezni i carinski propisi Republike Hrvatske ne sadrže olakšice i oslobođenja za ulaganja u zaštitu okoliša. Uvjeti dodjeljivanja kredita za takvu vrstu ulaganja u domaćim poslovnim bankama, posebice za gospodarske subjekte, nisu dovoljno poticajni. Povezivanje javnog i privatnog kapitala, koje bi trebalo osigurati veći iznos sredstava i stabilnost ulaganja u zaštitu okoliša, tek je u razvoju, a otežana je i primjena.

Načela *onečišćivač i korisnik plaća* (*korisnik plaća* je samo dopuna načela *onečišćivač plaća*). Načelo *onečišćivač plaća* Hrvatska je usvojila donošenjem Zakona o zaštiti okoliša 1994. godine. OECD je ovo načelo usvojio još ranih sedamdesetih godina. Prema tom načelu onečišćivač snosi troškove mjera za sprječavanje i nadziranje onečišćenja okoliša te troškove nastale onečišćavanjem okoliša. Načelo *onečišćivač plaća* ujedno je osnovno načelo na kojemu se temelje sustavi financiranja zaštite okoliša i u razvijenim tržišnim gospodarstvima. U Hrvatskoj, kao i drugim tranzicijskim zemljama, ovo načelo još nema svoju punu primjenu. Puna primjena ovoga načela značajna je s motrišta financiranja zaštite okoliša jer osigurava stalan i veći priljev sredstava za tu namjenu što bi se trebala realizirati kroz Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

Prema mišljenju stručnjaka UN Komisije za Europu, Odbora za zaštitu okoliša, koja je tijekom 1999. godine boravila u Hrvatskoj radi ocjene provedbe zaštite okoliša, Hrvatska treba težiti i dostići visinu ulaganja u zaštitu okoliša od 1% BDP-a. Polazeći od BDP-a za 2001. godinu koji se procjenjuje na 169 mlrd. kn i godišnjeg izdvajanja od 1% BDP-a, ukupan iznos ulaganja u zaštitu okoliša iznosio bi 1.690 mil. kn (282 mil. kn 1997.). Procjene visine troškova provedbe određenih mjera zaštite okoliša koje proizlaze iz međunarodnih ugovora čija je stranka Republika Hrvatske i hrvatskih propisa, a koje su date u stručnim podlogama za izradu Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš, govore da bi potrebna sredstva za financiranje ulaganja u razdoblju 2001.-2005. trebala dostići ne samo razinu od 1% već i premašiti 5% BDP-a. Primjerice, samo u izgradnju cjelovitog sustava gospodarenja otpadom sa što manje štetnih utjecaja na zdravlje i okoliš i uz zadovoljavajući stupanj gospodarskog korištenja otpada i trajnog odlaganja neobrađenog otpada, ulaganja za razdoblje 2001.-2005. procjenjuju se na ukupno 11.563 mil. kn odnosno 2.313 mil. kn prosječno godišnje, što iznosi 1,37 % planiranog BDP-a za 2001.

Pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji nameće obveze za dodatnim ulaganjima radi potrebe usvajanja i provedbe novih i mijenjanja postojećih zakona, drugih propisa i postupaka u skladu sa standardima i praksom Europske unije. Postojeći izvori i način financiranja zaštite okoliša u Republici Hrvatskoj neće moći udovoljiti rastućim zahtjevima za ulaganjima, pa je i iz tog razloga prijeko potrebno osnovati Fond zaštite okoliša i putem njega osigurati dodatna sredstva.

Prema raspoloživim podacima ulaganja u zaštitu okoliša u 1997. iznosila su u Republici Hrvatskoj 10 USD po stanovniku. Istovremeno ta ulaganja po stanovniku iznosila su u Mađarskoj 66 USD, Češkoj 101 USD, Grčkoj 114 USD, Danskoj 322 USD i Švicarskoj 612 USD.

Iz navedenih razloga, u cilju zaštite okoliša i očuvanja ljudskog zdravlja, prijeko potrebno je kroz posebne izvore financiranja, kao što su proračunski fondovi, osigurati dodatna sredstva.

2. Financiranje nacionalnih energetske programa (energetske učinkovitosti)

Hrvatski je Sabor donio Zakon o energiji («Narodne novine», broj 68/01) kojim se, među ostalim, uređuju pitanja u svezi s provođenjem mjera za sigurnu i pouzdanu opskrbu energijom i njenu učinkovitu proizvodnju i korištenje. Strategijom energetske razvitka, koja se donosi sukladno navedenom zakonu, utvrđuju se pitanja u svezi osiguranja sigurne i pouzdane opskrbe energijom i njene učinkovite proizvodnje i učinkovitog korištenja, osobito radi korištenja različitih i obnovljivih izvora energije, osiguranja zaštite okoliša u svim područjima energetske djelatnosti, a posebno, što je izuzetno značajno, utvrđuju se i nacionalni energetske programi, potrebna ulaganja u energetiku kao i poticaji za ulaganja u obnovljive izvore i za postizanje energetske učinkovitosti te mjere zaštite okoliša.

Sukladno Strategiji energetske razvitka i Programu provedbe Strategije energetske razvitka Vlada Republike Hrvatske pokrenut će provođenje nacionalnih energetske programi kojima treba osigurati dugoročne razvojne

ciljeve i usmjeravanje energetske sektora, odnosno ulaganja u obnovljive izvore energije kao i učinkovito korištenje energije.

Republika Hrvatska je ratificirala Ugovor o Energetskoj povelji (NN-MU 15/97) čija je svrha utemeljenje pravnog okvira za unapređenje dugoročne suradnje na području energetike, zasnovane na dopunjavanju i uzajamnoj koristi. Energetskom poveljom uređuje se: trgovina energetskim materijalima i proizvodima, tržišno natjecanje, tranzit (prolazak) energetskih materijala i proizvoda temeljem otvorenog i objektivnog pristupa, prijenos energetske tehnologije, pristup tržištu kapitala, promicanje i zaštita investicija, suverenitet nad energetskim dobrima, zaštita okoliša, razvidnost zakona i podzakonskih provedbenih propisa te rješavanje sporova.

Republika Hrvatska je također ratificirala Protokol Energetske povelje o energetske učinkovitosti, te sukladno tome skrbi o dosljedno smanjivanju negativnih utjecaja energetskih sustava na okoliš, te potiče suradnju na području energetske učinkovitosti.

Energetska učinkovitost po svojoj prirodi značajno doprinosi klimatskoj stabilizaciji i uopće smanjenju štetnog utjecaja na okoliš. Stalna skrb o povećanju energetske učinkovitosti je jedna od temeljnih komponenti održivog razvoja. Dosljedna politika energetske učinkovitosti vodi i do povećanja zaposlenosti, te na kraju i do veće konkurentnosti cijele nacionalne ekonomije.

Organizirana i sustavna skrb o energetske učinkovitosti i korištenju obnovljivih izvora energije provodit će se u Republici Hrvatskoj na temelju Nacionalnih energetskih programa, koje je 1997. godine pokrenula Vlada Republike Hrvatske, i to:

- KUEN_{zgrada} – program energetske učinkovitosti u zgradarstvu,
- MIEE – mreža industrijske energetske učinkovitosti,
- KOGEN – program kogeneracije,
- KUEN_{cts} – program energetske učinkovitosti centraliziranih toplinskih sustava,
- TRANCRO – program energetske učinkovitosti transporta,
- MAHE – program izgradnje malih hidroelektrana,
- SUNEN – program korištenja energije sunca,
- BIOEN – program korištenja energije biomase i otpada,
- ENWIND – program korištenja energije vjetra,
- GEOEN – program korištenja geotermalne energije,
- CROKOK – program energetskog razvoja otoka.

Cilj i obveza u razradi svakog od pokrenutih energetskih programa je postizanje održivog razvoja, povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije te zaštita i unapređivanje stanja okoliša.

Energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora dolaze u središte energetske politike ne samo razvijenih zemalja već i Hrvatske. Najvažniji razlozi koji to uvjetuju su ograničenost energetskih resursa, problemi u zaštiti okoliša koji su posljedica intenzivnog razvitka, tržišna sposobnost tvrtki u gospodarstvu, povećanje standarda, te troškovi energije.

Skrb za povećanje energetske učinkovitosti odnosi se na sve dijelove energetskog sustava, od proizvodnje do potrošnje energije, od izbora energenata do korištenja obnovljivih izvora energije. Prema raspoloživim podacima procjenjuje se da se energetska učinkovitost u zemljama u tranziciji

može povećati na razini cijelog sustava od 1 do 1,5 posto godišnje. Stoga, energetska učinkovitost treba biti jedna od važnih ciljeva energetske politike.

U energetskej politici Hrvatske korištenje obnovljivih izvora energije, koje će biti u skladu s raspoloživim resursima, razvitkom tehnologije i ukupnom gospodarskom politikom, treba imati posebno značenje. Energetska učinkovitost i dobro gospodarenje energijom također predstavlja značajnu osnovu. U tom segmentu zaštita okoliša također treba biti važna zadaća i cilj, što u energetskej sektoru podrazumijeva primarno djelovanje kroz energetskej učinkovitost, obnovljive izvore, izvore energenata i primjenu najsuvremenijih tehnologija zaštite.

Polazeći od odredbi članka 11. Zakona o energiji Fond se osniva kao posebna pravna osoba s ciljem da sredstvima sudjeluje u financiranju nacionalnih energetskej programa, i time omogući postizanje energetskej učinkovitosti, korištenju obnovljivih izvora energije i zaštiti okoliša.

U sklopu poslovanja Fonda osigurat će se i provoditi:

- nova i specifična uloga energetskej učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u sklopu promjena koje će se dogoditi u otvaranju hrvatskej energetskej tržišta, kao i drugih promjena u okviru reforme energetskej sustava,
- mobilizacija razvojnog kapitala, prvenstveno domaćih poslovne banaka u području energetskej učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, jer polazna pretpostavka financiranja je da korisnik ima gospodarsku korist od projekta, čime se ostvaruje jedna od pretpostavki ukupnog gospodarskej rasta i razvoja

3. Osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetskej učinkovitost

Osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetskej učinkovitost potkrijepljeno je ne samo zakonskej temeljem već i zaključcima analiza stanja u području financiranja zaštite okoliša i energetskej učinkovitosti u Republici Hrvatskej, te iskustvima tranzicijskih zemalja, a posebno je utemeljeno na sljedećim razlozima:

- Vlada Republike Hrvatske svojim se programom obvezala na žurno osnivanje posebnog fonda za povoljno kreditiranje i poticanje ulaganja u području zaštite okoliša;
- Republika Hrvatska strateški je određena pridruživanju Europskej uniji. Članica je mnogih međunarodnih financijskej institucija, međunarodnih međuvladinej organizacija i integracija (Međunarodnog monetarnog fonda /IMF/, Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvoj /EBRD/, Međunarodne financijske korporacije /IFC/ i drugih), pa je postojanje jedne takve institucije u sustavu cjelokupnog financiranja zaštite okoliša neophodno potrebno Hrvatskej;
- Hrvatska je stranka i većeg broja međunarodnih ugovora: Konvencije o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju zraka i pratećih protokola, Okvirne konvencije o promjeni klime, Bečke konvencije o zaštiti ozonskej omotača, Montrealskej protokola o tvarima koje oštećuju

ozonski omotač, Konvencije o biološkoj raznolikosti, Konvencije o zaštiti svjetske i kulturne i prirodne baštine, Baselske konvencije o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegova odlaganja, Konvencije o sprječavanju onečišćenja mora izbacivanjem otpadaka i dr., kojima je preuzela obvezu provedbe određenih mjera odnosno programa zaštite okoliša. Fond će svojom djelatnošću pomoći u ostvarivanju preuzetih obveza;

- Donošenjem Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš, u siječnju ove godine preuzimaju se obveze u ostvarivanju utvrđenih prioriteta, a Fond treba svojom djelatnošću također pomoći u ostvarivanju tih prioriteta;
- Donošenjem Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš stvara se i osnova za privlačenje ulagača, kreditora i donatora, te razvoj suradnje s mnogim, prije svega međunarodnim financijskim institucijama, namjenskim fondovima i programima za okoliš, te domaćim poslovnim bankama. Fond treba da olakša potencijalnim partnerima iz inozemstva financiranje zaštite okoliša u Hrvatskoj putem darovnica, kredita, pružanja tehničke pomoći i sl.;
- Hrvatska nema središnje mjesto koje može povećavati temeljne izvore sredstava plasmanima, zaduživanjima i dr., i odobravati kredite po poticajnim uvjetima za ulaganja u zaštitu okoliša (u određenim slučajevima i bespovratna sredstva) svim pravnim i fizičkim osobama, jer je to jedino ostvarivo putem fondovskog načina financiranja. Osnivanjem Fonda stvara se ta mogućnost;
- Instrumentima ekonomske politike u Hrvatskoj ne potiču se na odgovarajući način ulaganja gospodarskih subjekata u nove proizvodne postupke, proizvodnju proizvoda prihvatljivijih za okoliš, uporabu (recikliranje) otpadnih proizvoda, projekte energetske učinkovitosti i razvoja obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, plin, biomasa i dr.), i sl. Fond može poticati takva ulaganja diferenciranom politikom kreditiranja ili na drugi povoljan način;
- Hrvatska dijeli gospodarske i druge poteškoće tranzicijskih zemalja, pa stoga i u području zaštite okoliša treba slijediti dobra iskustva tih zemalja. Ta iskustva govore da dobro institucionalno postavljene i upravljane fondove, oslobođene političkih pritisaka uz punu transparentnost rada, mogu odigrati značajnu ulogu u poticanju ulaganja u zaštitu okoliša, održivi razvoj i energetske učinkovitost.

Imajući u vidu dodirne točke Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš s Nacionalnim energetske učinkovitosti programima i projektima energetske učinkovitosti koji najizravnije utječu i vezani su uz zaštitu okoliša, stekli su se razlozi da se ne osnuju dva fonda, već jedan fond pod nazivom Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Time se postiže značajna racionalizacija u pogledu korištenja prostora, opreme i zaposlenika, a posebno racionalizacija na kvalitetnijem odabiru projekata u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređivanja stanja okoliša, te energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

Sredstvima Fonda će se na različite načine i u različitim poslovnim konstrukcijama najčešće sufinancirati projekti koji su u skladu s Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i Nacionalnim planom djelovanja za okoliš,

Strategijom energetskeg razvitka i programa provedbe Strategije energetskeg razvitka, međunarodnim ugovorima čija je stranka Republika Hrvatska, programima zaštite okoliša za područje jedinica područnih (regionalnih) samouprava, programima i planovima energetskeg razvitka jedinica lokalne samouprave, te drugim aktima i propisima. Sredstva Fonda bit će dodatna, a ne zamjenska za sredstva koja se osiguravaju za zaštitu okoliša, energetske učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora iz drugih izvora propisanih Zakonom o zaštiti okoliša i drugim propisima.

Sredstva Fonda dodjeljivat će se prvenstveno putem kredita uz poticajne uvjete pravnim i fizičkim osobama, korisnicima sredstava, koji će udovoljavati uvjetima Fonda za dodjelu sredstava. Ona moraju biti poticajna i za sektorski razvoj, što Fondu daje posebno značenje u politici zaštite okoliša i u energetskej politici.

Osnovne, stalne i stabilne izvore sredstava Fonda činit će državni proračun, ali će se sredstva u državnom proračunu osiguravati iz izvora propisanih ovim Zakonom, odnosno od naknada koje bi plaćali onečišćivači okoliša i korisnici okoliša, posebne naknade koju bi plaćali vlasnici ili ovlaštenici prava na vozilima na motorni pogon pri svakoj registraciji vozila na motorni pogon.

Kao mogući izvori prihoda Fonda propisani su međunarodni i nacionalni izvori, zajmovi, darovanja, potpore te drugi izvori propisani zakonom.

Sredstva državnog proračuna ostvarena iz stalnih izvora prihoda Fonda propisanih ovim Zakonom, predstavljaju i sredstva koja će biti izvorni prihodi Fonda u ostvarivanju njegove djelatnosti.

Uvođenje naknada za onečišćivače okoliša i korisnike okoliša predviđeno je postupno, imajući u vidu učinke uvođenja svake pojedine naknade na poslovanje i konkurentnost gospodarskih subjekata kao i na građane, šire distributivne učinke njihova uvođenja, gospodarske i socijalne poteškoće u zemlji, i drugo. Naknade za onečišćivače okoliša plaćale bi se razmjerno količini, jačini utjecaja i/ili vrsti ispuštanja/unošenja onečišćujućih tvari u okoliš, količini i stupnju nepovoljnog utjecaja na okoliš proizvoda koji sadrži štetne tvari te drugim mjerilima utvrđenim za procjenu utjecaja na okoliš, kao i za energetske učinkovitost.

Uvođenjem novih naknada na posredan će se način poticati ulaganja u zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te korištenje obnovljivih izvora energije. Zakonom koji se predlaže mogućnost davanja povlastica za ulaganja onečišćivača u zaštitu okoliša odnosno čistu tehnologiju.

Procjene prihoda Fonda koji bi se ostvarivali od mogućih budućih naknada na emisije onečišćujućih tvari u zrak (CO₂, SO₂, NO_x), a koje bi se odredile na razini naknada u zemljama sličnog gospodarskog stanja kao u Hrvatskoj, ukazuju na mogućnost ostvarivanja prihoda od oko 700 milijuna kuna godišnje. Uzimajući u obzir postupnost uvođenja novih naknada za onečišćivače, čime se daje vremena gospodarskim i drugim obveznicima plaćanja za prilagodbu, kao i dinamiku ostvarivanja prihoda s te osnove, nove bi naknade mogle postati značajnijim izvorom prihoda Fonda tek u drugoj polovici 2003. odnosno u 2004. godini. Dok se ne osiguraju prihodi iz stalnih izvora sredstava, koje propisuje predloženi Zakon, potrebna razlika sredstava za obavljanje djelatnosti Fonda osiguravala bi se u državnom proračunu.

Osiguravanje navedenih pretpostavki jamči sustavnost u ostvarivanju temeljne zadaće Fonda na zaštiti i unapređivanju stanja okoliša i postizanje energetske učinkovitosti.

4. Osnovna pitanja koja se uređuju Zakonom

Zakonom se uređuju sljedeća pitanja:

- osniva se Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, kao pravna osoba u vlasništvu Republike Hrvatske,
- propisuje djelatnost i ustrojstvo Fonda, te način njegova rada,
- utvrđuju se tijela Fonda i uređuju pitanja u svezi upravljanja Fonda,
- propisuje se izvori sredstava, obveznici plaćanja, način utvrđivanja osnovica i visina naknada, namjena i način korištenja sredstava Fonda,
- propisuje se da se sredstva ostvarena iz izvora utvrđenih ovim Zakonom uplaćuju u državni proračun, ali da ta sredstva, u srazmjeri uplaćenih iznosa, postaju prihod Fonda za namjene utvrđene Zakonom,
- utvrđuje se imovina i propisuje obavljanje financijsko obavljanje Fonda,
- propisuje se postupak u svezi s naplatom naknada, žalbenim postupkom i dr.
- utvrđuje se transparentnost u poslovanju i javnost rada Fonda,
- propisuje se provođenje nadzora nad zakonitošću rada i poslovanjem Fonda, te inspekcijski nadzor
- propisuje se novčane kazne za nepoštivanje odredbi Zakona i prekršajni postupak.

Uvođenje Fonda u sustav zaštite i unapređivanja stanja okoliša i energetske učinkovitosti u Hrvatskoj izazvat će mnoge pozitivne učinke. Oni se prije svega očituju u slijedećem:

- uspostaviti će se stalan i stabilan izvor dopunskih sredstava (putem naknada, te darovnica i dr.) za financiranje namjenskih programa, projekata i sličnih aktivnosti unutar cjelokupnog sustava financiranja zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u Hrvatskoj. Koncentracija značajnog dijela sredstava na jednome mjestu neupitno će povećati njihovu efikasnost u kratkom vremenu. To će potaknuti i pospješiti realizaciju niza programa i projekata u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije;
- posebice će se pridonijeti ostvarivanju ciljeva i mjera utvrđenih Nacionalnom strategijom zaštite okoliša i Nacionalnim planom djelovanja za okoliš, Strategijom energetske razvitka i programom provedbe Strategije energetske razvitka;
- stvorit će se središnja baza podataka o projektima, odnosno zahtjevima za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, potrebnim ulaganjima te raspoloživim i mogućim izvorima sredstava za njihovo financiranje, koja nedostaje Hrvatskoj;
- ostvarit će se veća suradnja na sustavnom povezivanju svih državnih tijela, financijskih institucija, gospodarskih i drugih subjekata na realizaciji planova i programa zaštite okoliša, a posebno se osiguravaju pretpostavke za učinkovito korištenje ukupno raspoloživih sredstava za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti u Hrvatskoj;

- potaknut će se jače uključivanje bankarskog kapitala i dodatnih sredstava gospodarskih subjekata u cilju unapređivanja stanja okoliša, a time i gospodarskog razvoja;
- uspostaviti će se središnje mjesto obraćanja potencijalnih ulagača i donatora te poticanja i razvoja svih oblika suradnje koji mogu rezultirati financijskom potporom za projekte, na državnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini;
- uspostaviti će se mjerila za dodjeljivanje kredita i drugih oblika financiranja, ocjenjivanje projekata pri čemu će se primjenjivati načelo da se raspoloživim sredstvima postigne najveća ukupna korist za okoliš;
- osigurati će se ostvarivanje djelatnosti i ulaganja u zaštitu okoliša i energetske učinkovitost na načelima transparentnosti i javnosti, objektivnosti i odgovornosti u odlučivanju, te primjene međunarodno priznatih standarda dobre prakse;
- stvoriti će se potrebite pretpostavke za sustavnu suradnju s međunarodnim institucijama i organizacijama na ostvarivanju programa i projekata globalnog, regionalnog, nacionalnog i lokalnog značaja za okoliš, energetske učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije, te održivi gospodarski razvoj.

Uvođenje Fonda u sustav i unapređenje stanja okoliša Republike Hrvatske izazvat će i posljedice na makroekonomskom planu. Postupno će se povećavati broj i obujam ulaganja koja će ne samo doprinosti zaštiti okoliša i energetske učinkovitosti nego i održivom razvoju. Broj takvih ulaganja će se povećavati i apsolutno i relativno jer će ulagači biti potaknuti ulagati na drugačiji, okolišu prihvatljiv način i tako povećati održivo razvojna ulaganja, a umanjiti ona štetna za okoliš.

Djelatnost Fonda svakako će povećati kvalitetu ukupnog razvoja Hrvatske, ubrzati stvaranje pretpostavki za održivi gospodarski razvitak, te neposredno pridonositi postizanju trajne, sustavne i učinkovite zaštite okoliša, povećanju energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije kao uvjeta održivog razvoja i zdravog života dostojnog standarda, u očuvanom okolišu.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbama članka 1. propisuju se pitanja koja uređuje Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Zakonom se propisuju izvori, namjena i način korištenja sredstava Fonda, te uređuju druga pitanja u svezi s pribavljanjem i upravljanjem sredstvima Fonda.

Fond se osniva na temelju odredaba članka 60., stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša, s ciljem da se kroz Fond osiguraju dodatna sredstva za financiranje programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređenja stanja okoliša, i na temelju članka 11. Zakona o energiji («Narodne novine», broj 68/01), s ciljem da se osiguraju sredstva za sudjelovanje u financiranju nacionalnih energetskih programa.

Uz članak 2.

Člankom 2. propisuju se poslovi koji se obavljaju u Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Ti poslovi temelje se na sadržaju poslova propisanih odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o energiji, te oni poslovi koje Fond obavlja prema sadržaju djelatnosti Fonda propisanim odredbama članka 7. Zakona.

Fond u svom financijskom poslovanju razdvaja financiranje programa, projekata i dr. u području zaštite i unapređenja stanja okoliša od područja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

Uz članak 3.

Djelatnošću Fonda promiču se ciljevi i načela zaštite okoliša radi postizanja sustavnog i cjelovitog očuvanja kakvoće okoliša, očuvanja prirodnih zajednica te racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije, kao osnovnih uvjeta održivog razvoja i prava građana na zdrav okoliš.

Uz članak 4. - 7.

Člancima 4. i 5. propisan je pravni položaj Fonda, naziv i sjedište Fonda, upis Fonda u sudski registar, te odgovornost Fonda za obveze u pravnom prometu. Fond upravlja i raspolaže sredstvima za namjene utvrđene predloženim Zakonom. Osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja Vlada.

Uz članak 6.

Člankom 6. propisuje se način donošenja i sadržaj statuta Fonda.

Uz članak 7.

Člankom 7. propisana je djelatnost Fonda i poslovi koji se obavljaju u okviru te djelatnosti.

Osnovna djelatnost Fonda jest pribavljanje, upravljanje i korištenje sredstvima, ostvarenih sukladno ovome Zakonu, radi poticanja i financiranja pripreme i provedbe projekata, programa i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređenja okoliša i u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Poslove iz djelatnosti Fonda propisani su Zakonom, a pobliže se određuju statutom Fonda.

Fond ima ovim Zakonom propisane javne ovlasti u sklopu kojih donosi upravne i druge akte. S tim u svezi člancima 26. - 28. ovoga Zakona je propisano da se u pogledu naplate naknada, žalbenog postupka, prekršaja i zastare odgovarajuće primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona i Zakona o općem upravnom postupku. Također je propisan načina naplate sredstava iz naknada, te postupak u svezi utvrđivanja iznosa naknada obveznika plaćanja.

U obavljanju svoje djelatnosti Fond primjenjuje načela transparentnosti i javnosti rada, objektivnosti i odgovornosti u odlučivanju njegovih tijela i primjene međunarodno priznatih standarda dobre prakse.

Uz članak 8.

Člankom 8. propisuje se da su tijela Fonda Upravni odbor i direktor Fonda.

Uz članak 9.

Člankom 9. propisuje se sastav Upravnog odbora, trajanje mandata članova i predsjednika Upravnog odbora, postupak imenovanja i razrješenja članova i predsjednika Upravnog odbora. Upravni odbor ima 7 članova. U Upravni odbor imenuju se predstavnici tijela državne uprave, predstavnik Hrvatskog sabora, predstavnik obveznika plaćanja odnosno gospodarstva i predstavnik iz reda stručnjaka područja zaštite okoliša.

Mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine. Predsjednik Upravnog odbora je po svom položaju ministar nadležan za poslove zaštite okoliša.

Djelokrug, ovlaštenja, odgovornosti te način rada Upravnog odbora uređuju se statutom Fonda.

Uz članak 10.

Voditelj Fonda je direktor koji ima zamjenika.

Direktora i zamjenika imenuje i razrješuje Vlada Republike Hrvatske. Djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti te postupak imenovanja i razrješenja direktora i zamjenika direktora utvrđuju se statutom Fonda u skladu sa zakonom.

Uz članak 11.

Fond ima nadzorna, stručna i savjetodavna tijela utvrđena statutom.

Osnivanje, sastav, način rada te sadržaj poslova i ovlaštenja tih tijela uređuju se statutom Fonda.

Uz članak 12.

Člankom 12. utvrđuju se izvori sredstava za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti koji su prihod državnog proračuna.

Sredstva državnog proračuna ostvarena iz izvora utvrđenih ovim Zakonom, koje plaćaju putem naknada onečišćivači okoliša, korisnici okoliša i posebnih naknada koje plaćaju pravne i fizičke osobe pri registraciji vozila na motorni pogon, čine prihod Fonda.

Odredbama ovoga članka propisuju se i drugi mogući izvori prihoda Fonda kao što su sredstava ostvarena s osnova međunarodne bilateralne i multilateralne suradnje te suradnje u zemlji na zajedničkim programima, projektima i sličnim aktivnostima u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, sredstva državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, darovanja (donacija), potpora i sl., poslovanja Fonda (naknada za obavljene usluge, otplate glavnica, kamata i dr.), te drugih izvora sredstava određenih posebnim propisom ili ugovorom.

Uz članak 13.

Odredbama članka 13. određuju se obveznici plaćanja naknada iz članka 12. stavka 1. ovoga Zakona.

Obveznike plaćanja iz članka 13. stavka 1. i 2. utvrđuje Vlada Republike Hrvatske (članak 15. stavak 1. i 2.), a obveznici posebne naknade iz članka 13. stavka 3. utvrđeni su ovim Zakonom.

Uz članak 14.

Člankom 14. propisuje se način određivanja iznosa naknada obveznika plaćanja iz izvora utvrđenih člankom 12., stavkom 1. predloženoga Zakona.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuje se da će Vlada Republike Hrvatske uredbom propisati vrste i iznose naknada i posebne naknade utvrđene člankom 12. stavkom 1. ovoga Zakona, obveznike plaćanja utvrđene člankom 13. stavkom 1. i 2., te povlastice odnosno oslobađanja ili olakšice za obveznike plaćanja naknada iz članka 13. ovoga Zakona.

Način obračunavanja i plaćanja te rokove obračunava i plaćanja naknada utvrđeni člankom 12. stavkom 1. ovoga Zakona propisat će ministar zaštite okoliša pravilnikom uz suglasnost ministra nadležnog za poslove energetike. Ove naknade uplaćivat će se u korist državnog proračuna najranije od 1. siječnja 2003. odnosno u rokovima koje će propisati Vlada Republike Hrvatske spomenutom uredbom.

Uz članak 16.

Člankom 16. propisani su temeljni kriteriji za određivanje povlastica odnosno oslobođanja ili olakšice za obveznike plaćanja utvrđene temeljem ovoga Zakona.

Temeljni kriteriji za oslobođanje od plaćanja naknada i povlastica su vrsta i visina ulaganja obveznika plaćanja te stupanj smanjenja negativnih učinaka na okoliš.

Uz članak 17.

Člankom 17. propisuje se obveza vođenja upisnika obveznika plaćanja naknada i sredstava iz članka 12. ovoga Zakona. Sadržaj, način i rokove uspostavljanja i vođenja upisnika propisat će ministar nadležan za poslove zaštite okoliša uz suglasnost ministra nadležnog za poslove energetike. Obveznici plaćanja dužni su u propisanom roku prijaviti Fondu statusne promjene.

Uz članak 18.

Odredbama članka 18. propisuje se obveza Fonda da dostavlja izvješća ministru financija te ministru nadležnom za poslove zaštite okoliša i ministru nadležnom za poslove energetike o izvršenju obveza obveznika plaćanja naknada i sredstava. Izvješća se dostavljaju polugodišnje i godišnje i u drugo vrijeme po zahtjevu nadležnih ministara.

Uz članak 19.

Člankom 19. propisuje se namjena sredstava za financiranje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Sredstva Fonda mogu se koristiti za zaštitu, očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača, saniranje odlagališta otpada i starih opterećenja, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obrada otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava, zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, provedbu nacionalnih energetske programa, unapređivanje i izgradnju infrastrukture za zaštitu okoliša, poticanje čistije proizvodnje, poboljšanje praćenja i ocjenjivanja stanja okoliša, te uvođenja sustava upravljanja okolišem, poticanje održivog korištenja prirodnih dobara, poticanje održivog načina gradnje i energetske efikasnosti u graditeljstvu, poticanje održivih gospodarskih djelatnosti, odnosno održivog gospodarskog razvoja, poticanje obrazovnih, istraživačkih razvojnih programa, projekata i drugih aktivnosti, uključujući i demonstracijske aktivnosti te za sudjelovanje u sufinanciranju programa, projekata i sličnih aktivnosti za navedene namjene koje organiziraju i financiraju međunarodne financijske institucije i tijela.

Uz članak 20.

Odredbama članka 20. utvrđeni su oblici korištenja sredstava Fonda te postupak za određivanje korisnika. Oblici korištenja sredstava Fonda su: zajmovi, subvencije, pomoći i donacije. Fond raspisuje javni natječaj za dodjelu sredstava na način propisan statutom.

Fond ne raspisuje natječaj u slučaju neposrednog sudjelovanja na realizaciji programa, projekta i drugih aktivnosti, ako sudjeluje kao ugovorna strana.

Korisnici sredstava dužni su dodijeljena sredstva koristiti na način i za namjene utvrđene ugovorom o korištenju sredstava.

Fond općim aktima, koje donosi Upravni odbor uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zaštite okoliša i ministra nadležnog za poslove energetike, utvrđuje uvjete koje moraju ispunjavati korisnici sredstava, uvjete za dodjelu tih sredstava, kriterije i mjerila za ocjenjivanje zahtjeva, način praćenja namjenskog korištenja sredstava, te druga pitanja od značenja za dodjeljivanje i korištenje sredstava Fonda.

Uz članke 21. - 25.

Člancima 21. – 25. uređuju se pitanja u svezi imovine Fonda, raspolaganja imovinom i dobiti Fonda, te pitanja u svezi financijskog poslovanja Fonda, a posebno pitanje u svezi donošenja programa rada i financijskog plana Fonda. Fond donosi financijski plan za tekuću godinu, te godišnji i višegodišnji program rada. Sredstva za rad Fonda osigurava osnivač.

Fond može preuzimati dugoročne obveze uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, a kratkoročne obveze uz prethodnu suglasnost ministra financija.

Sredstvima Fonda prvenstveno se financiraju programi, projekti i slične aktivnosti sukladno [Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša](#), [Nacionalnim planom djelovanja za okoliš](#), ~~Strategiji zaštite okoliša~~ i Strategiji energetskog razvitka, te programu provedbe Strategije energetskog razvitka, a imajući u vidu osnovne ciljeve zaštite okoliša i nacionalnih energetskih programa.

Sredstvima Fonda mogu se financirati i programi zaštite okoliša jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave.

Sredstva za osnivanje Fonda osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2002. godinu u iznosu od 2.200.000,00 kn, a sredstva za početak rada Fonda osiguravaju se iz tekuće pričuve državnog proračuna.

Uz članak 26. - 28.

Obračun radi naplate naknada iz članka 12. stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga Zakona, te vođenja postupka radi obračuna i naplate naknada obavlja Fond. Protiv rješenja Fonda o iznosu naknade može se izjaviti žalba Ministarstvu za zaštitu okoliša u roku od 8 dana od dana dostave rješenja. Obračunati i dospjeli iznosi naknada za plaćanje uplaćuju se u državni proračun.

Naplatu dospjelih nenaplaćenih iznosa naknada, zajedno s pripadajućim kamatama, od obveznika čiji se platni promet obavlja preko računa koje vode ovlaštene organizacije za obavljanje platnog prometa, obavljaju te organizacije na temelju izvršnog rješenja Fonda prijenosom sredstava s računa obveznika na račun državnog proračuna.

U pogledu naplate naknada, žalbenog postupka, prekršaja i zastare odgovarajuće se primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona, a za pitanja koja nisu uređena Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Općim poreznim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Uz članak 29.

Člankom 29. propisan je način podnošenja financijskih izvještaja i izvještaja o realizaciji programa rada Fonda, te ostvarivanja javnosti rada Fonda., imajući u vidu odredbe Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, Danska, lipanj 1998.).

Fond može uskratiti davanje informacija, odnosno uvid u dokumentaciju, ako je posebnim propisom ili statutom Fonda propisana kao službena, poslovna, znanstvena ili druga tajna.

Uz članak 30.- 33.

Člancima 30. – 33. uređuju se pitanja u svezi provođenja upravnog nadzora, nadzora nad zakonitošću rada i općih akata Fonda te stručnog nadzora, kao i nadzora nad financijskim poslovanjem Fonda.

Nadzor na zakonitošću rada i općih akata Fonda obavlja Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja i Ministarstvo gospodarstva, svako u svom djelokrugu.

Inspeksijski nadzor obavljaju inspektori zaštite okoliša i inspektori Državnog inspektorata, svaki u djelokrugu utvrđenom ovim Zakonom.

Nadzor nad obračunavanjem i plaćanjem naknada i drugih sredstava obveznika plaćanja sukladno ovom Zakonu obavlja Ministarstvo financija sukladno posebnom propisu, odnosno propisu kojim se utvrđuju financijski prekršaji.

Prekršajne postupke za prekršaje koje utvrdi inspektor zaštite okoliša vodi Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja. U prvom stupnju postupak vodi i rješenje o prekršaju donosi službenik kojeg ovlasti ministar nadležan za poslove zaštite okoliša, a u drugom stupnju, u slučajevima propisanim ovim Zakonom, vijeće od tri člana, koje također ovlašćuje ministar nadležan za poslove zaštite okoliša. Vođenje prekršajnog postupka, donošenja rješenja o prekršaju, te odlučivanje u vijeću (drugi stupanj), može obavljati ovlaštenu službenik Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja koji je diplomirani pravnik s položenim pravosudnim ispitom i najmanje pet godina radnog staža u struci.

Zastara za pokretanje prekršajnog postupka i za izvršenje rješenja iznosi tri godine.

Statutom Fonda propisuje se i mogući nadzor poslovanja Fonda od strane neovisnih ovlaštenih revizorskih tvrtki sukladno međunarodnim standardima.

Uz članak 34. – 40.

Odredbama članaka 34. – 40. propisane su novčane kazne pravnim osobama i odgovornim osobama u pravnim osobama te fizičkim osobama za nepoštivanje odredaba ovoga Zakona.

Novčane kazne za prekršaje izrečene po odredbama ovoga Zakona uplaćuju se u državni proračun.

Uz članak 41.

Sredstva za osnivanje Fonda osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2002. godinu (2.200.000,00 kn), a sredstva za početak rada osigurat će se iz tekuće pričuve državnog proračuna.

Uz članak 42.

Ovim člankom obvezuje se Vlada da u propisanom roku imenuje privremenog direktora i članove Upravnog odbora. Vlada je dužna imenovati privremenog direktora i Upravni odbor u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Direktor fonda dužan je u roku od 60 dana obaviti pripreme vezane za osnivanje i početak rada Fonda.

Uz članak 43.

Ovim člankom obvezuje se Upravni odbor Fonda na donošenje statuta Fonda u roku od 30 dana, a za donošenje općih akata iz članka 20. stavka 3. u roku od 60 dana od dana imenovanja.

Uz članak 44.

Odredbama članka 44. propisuju se rokovi za donošenje provedbenih propisa koje donosi Vlada Republike Hrvatske i ministar nadležan za poslove zaštite okoliša.

Uz članak 45.

Odredbom članka 45. određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona potrebno je osigurati sredstva u iznosu od 2.200.000,00 kuna. Dio sredstava, u visini od 1.300.000,00 kuna osiguran je u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2002. godinu na poziciji Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja (aktivnost 1008, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost), a iznos od 900.000,00 kuna na poziciji Ministarstva gospodarstva (projekt 406417 Osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, aktivnost 1000 Osnovna aktivnost projekta).

Navedenim sredstvima planiraju se pokriti troškovi pripremnih aktivnosti na osnivanju Fonda. U pripremnim aktivnostima vezanim za osnivanje Fonda planira se provođenje promidžbenih i informativnih aktivnosti, izrada stručnih podloga vezanih za obračun naknada, osiguranje poslovnog prostora, uređenje i opremanje poslovnog prostora za 19 službenika i namještenika, troškovi upisa u sudski registar, uspostavljanje unutarnjeg ustroja, a dodatna potrebna sredstva za početak rada i zapošljavanje službenika i namještenika (sredstva za plaće, naknade, materijalne troškove i tekuće troškove poslovanja Fonda) osigurati će se iz tekuće pričuve državnog proračuna.

Na prijedlog financijskog plana Fonda, kojim se utvrđuju potrebna financijska sredstva za ostvarivanje Zakonom propisane djelatnosti Fonda, suglasnost daje Hrvatski sabor prilikom usvajanja državnog proračuna.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE

RAZLIKE NASTALE

Temeljem rasprave i zaključaka Hrvatskog sabora sa sjednice održane 19. travnja 2002. godine, posebno imajući u vidu mišljenja i prijedloge saborskih zastupnika koji su predložili veće angažiranje sredstava državnog proračuna za ostvarivanje djelatnosti Fonda i uspostavljanje sustavnog, stabilnog i transparentnog načina financiranja programa projekata i drugih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unapređenja okoliša, kao i energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, a posebno imajući u vidu stajališta Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke kojima se podržava osnivanje proračunskog fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, predlagatelj je u Konačnom prijedlogu Zakona obavio izmjene na način da se sredstva Fondu osiguravaju, prije svega, putem državnog proračuna i iz sredstava državnog proračuna.

Pri tom bi se namjenska sredstva za djelatnost Fonda, koja bi se uplaćivala u državni proračun, osiguravala iz naknada koje bi plaćali onečišćivači okoliša i korisnici okoliša, te posebne naknade za okoliš koja bi se plaćala pri svakoj registraciji vozila na motorni pogon.

Predloženim Zakonom i dalje se propisuju i drugi izvori financiranja djelatnosti Fonda, iz domaćih i međunarodnih izvora, u skladu sa zakonom.

Imajući u vidu da se time mijenja status Fonda u proračunski to su provedene i druge odgovarajuće normativne izmjene u Konačnom prijedlogu Zakona.

1. Članak 2.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu jezično i stilski preuredio drugi podstavak u stavku 1. članka 2.

2. Članak 4.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu brisao članak 4. Prijedloga zakona jer je izmijenjen status izvanproračunskog u proračunski fond. Fond ima svojstvo pravne osobe, a osnivačka prava i dužnosti u ime Republike Hrvatske obavlja Vlada Republike Hrvatske.

3. Članak 5.

Članak 5. je uređen na način da sadrži ranije odredbe članka 7. i 8. Prijedloga zakona.

4. Članak 7.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu uredio članak 7. imajući u vidu da se radi o proračunskom fondu.

5. Članak 9.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu uredio članak 9. na način da je propisan sastav Upravnog odbora.

Uvažavajući primjedbu zastupnice Dorice Nikolić u ime Kluba HSLS-a, članak 9. stavak 5. (u Prijedlogu zakona članak 12. stavak 5.) uređen je na način da u sastav Upravnog odbora, osim drugih propisanih predstavnika, bude i predstavnik stručnjaka iz područja zaštite okoliša.

6. Članak 12.

Imajući u vidu saborsku raspravu te intenciju da je nužno uspostaviti sustavan, stabilan i transparentan način financiranje programa projekata i drugih aktivnosti u području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti te stajalište Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke kojim se podržava osnivanje proračunskog fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, predlagatelj je na vlastitu inicijativu izmijenio odredbe članka 12. (u Prijedlogu zakona članak 16.) kojim se propisuje da se djelatnost Fonda financira iz izvora propisanih zakonom (naknade onečišćivača i korisnika okoliša i posebne naknade za okoliš) putem državnog proračuna. Sukladno tome propisane naknade ne bi se uplaćivale u korist Fonda već bi se uplaćivale u državni proračun. Fond bi za obavljanje svoje zakonom propisane djelatnosti ostvarivao sredstva iz državnog proračuna u srazmjeri sredstava ostvarenih od propisanih naknada i posebne naknade.

Člankom 12. stavkom 2. predviđa se korištenje sredstava državnog proračuna i iznad visine uplaćenih naknada te iz drugih izvora financiranja kako je to bilo utvrđeno i u Prijedlogu zakona.

Predlagatelj na vlastitu inicijativu mijenja u članku 12. stavku 1. podstavak 3. riječi "motornih vozila" na način da glase "vozila na motorni pogon". Time se u krug obveznika plaćanja posebne naknade uključuju vlasnici traktora, radnih vozila, radnih strojeva i mopeda, koji nisu bili obuhvaćeni pod pojmom "motorna vozila".

7. Članak 13.

Članak 13. (u Prijedlogu zakona članak 17.) usuglašen je s promjenama odredbi članka 12.

8. Članak 14.

Članak 14. (u Prijedlogu zakona članak 18.) usuglašen je s promjenama odredbi članka 12. stavka 1. Kao nove kriterije plaćanja onečišćivača okoliša Predlagatelj na vlastitu inicijativu unosi "svjetlost" i "predmete", što predstavlja odgovarajuće usuglašavanje s odredbama Zakona o otpadu.

9. Članak 15.

Članak 15. (u Prijedlogu zakona članak 19.) usuglašen je s člankom 12.

10. Članak 19.

U članku 19. (u Prijedlogu zakona članak 23.) stavku 1. obavljene su, prema primjedbama saborske zastupnice Vesne Podlipec u ime Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, zastupnice Marijane Petir, zastupnika Miroslava Korenike i zastupnika Ante Belje, odgovarajuće izmjene i dopune, tako da je u stavku 1. podstavak 2. izmijenjena i glasi:

"- saniranje odlagališta otpada i starih opterećenja, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obradu otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava",

a i istom stavku su dodane nove alineje temeljem saborske rasprave koje glase:

"- poticanje čistije proizvodnje,

- poticanje održivog načina gradnje i energetske učinkovitosti u graditeljstvu,

- poticanje održivog razvoja ruralnog prostora"

Zadnja alineja dopunjena je i s poticanjem "obrazovnih programa".

Na inicijativu Predlagatelja u članku 19. stavku 1. alineja 6. je brisana jer će se programi razminiranja financirati iz državnog proračuna. Naime, prema primjedbama koje su istakli saborski zastupnici kao stalni izvor prihoda Fonda utvrđen je državni proračun. Iz tih sredstva će se financirati projekti, programi i druge aktivnosti koje su od interesa za Republiku Hrvatsku. U te programe spadaju i programi razminiranja. Stoga, nema potrebe da se odredbama ovoga Zakona unaprijed navodu ti programi.

11. Članak 20.

Na temelju primjedbe saborske zastupnice Vesne Podlipec u ime Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša i zastupnika Branislava Tuška izmijenjen je stavak 1., a dodan je stavak 2. Izmjenom stavka 1. i novim stavkom 2. propisuje se da se sredstva Fonda mogu dodjeljivati korisnicima sredstava Fonda samo na temelju javnog natječaja, a da se neće raspisivati javni natječaj samo u slučaju kad Fond neposredno sudjeluje, kao ugovorna strana, na realizaciji programa projekta i drugih aktivnosti utvrđenih predloženim Zakonom. Time je isključena mogućnost da se Statutom Fonda mogu propisati slučajevi kada se neće raspisivati javni natječaj za korištenje sredstava Fonda.

12. Članak 21.

Predlagatelj je na vlastiti inicijativu jezično i stilski preuredio ovaj članak, te preciznije naznačio sredstva Fonda.

13. Članak 24.

Na prijedlog zastupnice Vesne Podlipec u ime Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša izmijenjen je stavak 4. članka 24. na način da neutrošena sredstva Fonda u poslovnoj godini pripadaju Fondu i raspoređuju se za namjene propisane predloženim Zakonom.

Brisan je dio odredbi stavka 1. koji je propisivao da se je za raspolaganje ovim sredstvima potrebno pribaviti suglasnost ministra nadležnog za poslove financije.

Na vlastitu inicijativu predlagatelj je dopunio ovaj članak odredbom kojom se uređuje postupak donošenja financijskog plana imajući u vidu odredbe Zakona o državnom proračunu.

Ovim člankom je propisano da Fond vodi proračunsko računovodstvo.

14. Članak 25.

Predlagatelj je na vlastiti inicijativu u članku 25. (u Prijedlogu zakona članak 30.) usuglasio naziv "Strategije zaštite okoliša" sa odgovarajućim dokumentima koji je donio Hrvatski sabor, a koji nose naziv "Nacionalna strategija zaštite okoliša" i "Nacionalni plan djelovanja za okoliš".

15. Članci 26. - 28.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu, a dijelom i prema primjedbama zastupnika Hrvatskog sabora koje su istaknute u raspravi, izmijenio i dopunio članke 26., 27. i 28. kojima je pobliže uređen način obračuna naplate naknada propisanih člankom 12. stavak 1. podstavci 1. i 2. predloženoga Zakona, način izdavanja rješenja o visini naknade, žalbeni i izvršni postupak.

Fond je dužan obvezniku plaćanja izdati rješenje na koje obveznik može izjaviti žalbu Ministarstvu za zaštitu okoliša i prostornog uređenja.

Na pitanja koja nisu propisana ovim Zakonom a odnose se na naknade, obveznike plaćanja, nastanak obveze i dr. primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona i Zakona o općem upravnom postupku.

16. Članak 31. - 33.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu, imajući u vidu odredbe novoga Zakona o prekršaju, propisao nadležnost Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja za vođenje prekršajnog postupka u prvom stupnju za prekršaje propisane ovim Zakonom. Također su uređena pitanja u svezi žalbenog postupka te zastare za pokretanje prekršajnog postupka i izvršenje izrečene kazne.

17. Članak 41.

Predlagatelj je na vlastitu inicijativu, radi provedbe ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na osnivanje Fonda i početak njegova rada, unio članak 41. kojim je propisano da se sredstva za osnivanje Fonda osiguravaju u državnom proračunu za 2002. godinu, a za početak rada iz tekuće pričuve državnog proračuna. Ovo je potrebno iz razloga jer je neizvjesno kada će se uplatom sredstava od naknada propisanih ovim Zakonom osigurati potrebiti prihod Fonda da bi mogao početi sa radom i ostvarivati djelatnost.

18. Članak 42.

Predlagatelj je u članku 42. (u Prijedlogu zakona članak 47.) na vlastitu inicijativu dodao stavak 2. kojim je utvrđen rok u kojem privremeni direktor ima obaviti pripreme za početak rada Fonda.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

1. Predlagatelj Zakona nije prihvatio prijedloge zastupnice Vesne Podlipec u ime Odbora za prostorno uređenje i zaštitu okoliša, zastupnice Marine Matulović – Dropulić u ime Kluba HDZ-a, zastupnice Marijane Petir ispred Kluba HSS-a, te zastupnika Željka Malevića i Ante Markova da se u članku 16. stavku 1. (sada članak 12. stavak 1.) kao stalni izvori prihoda Fonda propišu i prihodi od naknade za koncesiju na vodama i javnom vodnom dobru koja se plaća temeljem članka 145. Zakona o vodama, prihod od naknade za zaštitu voda, koja se plaća temeljem članka 4. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva i prihod od naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma, koja se plaća temeljem članka 67. Zakona o šumama jer je novim člankom 12. uređen drugačiji način financiranja djelatnosti Fonda. Naime, prema članku 12. predloženoga Zakona djelatnost Fonda financira se putem, i iz državnog proračuna, i to na način da će obveznici plaćanja naknada i posebne naknade sredstva uplaćivati u državni proračun. Prema visini uplaćenih sredstava naknada i posebne naknade, iz državnog proračuna će se financirati djelatnost Fonda. Pri tom iz državnog proračuna se mogu, prema stavku 2. članka 12., osiguravati i dodatna sredstva. Ovakvim promjenama u financiranju Fonda osigurane su pretpostavke za njegov sustavniji, stabilniji i transparentniji način financiranja.

2. Ne prihvaća se prijedlog zastupnika Branislava Tuška u ime Kluba SDP-a da se odredbama članka 23. (sada članak 19.) izrijekom propiše da će se sredstvima Fonda usmjeravati stimuliranju i financiranju znanstvenih novaka koji rade na projektima i programima obnovljivih izvora energije. Naime, financiranje znanstveno – istraživačkih projekata i znanstvenika (novaka) u nadležnosti je Ministarstva znanosti i tehnologije, i propisa iz tog područja. Međutim, u sklopu poslovanja Fonda, što je posebno propisano odredbama članka 23. stavak 1. podstavak 12. (sada članak 19. stavak 1. podstavak 12.), sredstvima Fonda financirat će se poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih programa, projekata i drugih aktivnosti, uključujući i demonstracijske aktivnosti, što znači da je propisana i mogućnost financiranja razvijanja i unapređivanja tehnologija korištenja obnovljivih izvora energije. U sklopu ovih poticaja rješavat će se pitanje financiranja nevladinih udruga iz područja zaštite okoliša kada se radi o provedbi odgovarajući obrazovnih projekata i programa. (radionice i slično).

3. Ne prihvaća se primjedba zastupnice Marijane Petir u ime Kluba HSS-a da se odredbama članka 23. (sada članak 19.) izrijekom propiše namjena sredstava Fonda za poticanje željezničkog i javnog gradskog prometa, kreditiranje ekološke poljoprivrede i subvencioniranje proizvoda koji podupiru biološku raznolikost sustava poljoprivrede, uvođenje takse na emisiju CO₂, uvođenje dodatnih poreza na upotrebu fosilnih goriva, uvođenje naknada za zbrinjavanje starih automobila i otpadnih guma, osiguravanje olakšica pri plasiranju ekološki proizvedenih prehrambenih proizvoda. Ovo iz razloga jer je dio predloženih dopuna riješen kroz sadržaj odredbi članka 23. stavka 1., podstavci 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 10. i 11. (sada članka 19. stavak 1. podstavci 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 10. i 11.)

Svi ekonomski instrumenti, a posebice prihodi Fonda iz različitih naknada (CO₂, SO₂, NO_x i ostalo), biti će precizno uređeni provedenim propisima čije je donošenje propisano odredbama predloženoga Zakona.

Prema Direktivi Europske unije program zbrinjavanja otpada (starih automobila, guma i dr.) rješavat će se i sukladno toj Direktivi.

Pitanje rješavanja olakšica (carinskih, poreznih i dr.) rješavat će se drugim propisima s time što se odredbama ovoga Zakona daje poticaj, a predviđa mogućnost davanja povlastica, odnosno oslobođanje i olakšica za obveznike plaćanja utvrđene sukladno predloženom Zakonu.

4. Ne prihvaća se primjedba zastupnice Marine Matulović Dropulić u ime Kluba HDZ-a u svezi osnivanja fondova zaštite okoliša i energetske učinkovitosti na razinama županija, jer to pitanje ne spada u djelokrug ovoga Zakona. Međutim, Fond će se u svom poslovanju oslanjati, i to u što većoj mjeri, na suradnju s jedinicama područne (regionalne) samouprave i jedinicama lokalne samouprave, te na aktivnoj suradnji s gospodarskim, znanstveno – istraživačkim i visokoškolskim institucijama koje se nalaze na njihovom području. Ovakvom aktivnom suradnjom doprinosit će se boljoj informativnoj, organizacijskoj i strukovnoj povezanosti Fonda s lokalnim sredinama, te jamčiti uspješnost i provedbe kvalitetnih programa, projekata i sličnih aktivnosti sukladno predloženom Zakonu.

5. Ne prihvaća se prijedlog zastupnice Dorice Nikolić u ime Kluba HSLŠ-a da se predloženim Zakonom propiše i iznos naknade od 2,50 EUR po toni otpada za čitavo područje Republike Hrvatske, jer će se to pitanje urediti posebnim popisom prema Direktivi Europske unije.

6. Nije prihvaćena primjedba Ante Markova da se odredbama članka 23. (sada članak 19.) izrijekom propiše i obveza korištenja sredstava za pročišćavanja otpadnih voda iz razloga što se ovo pitanje uređuje posebnih propisima, a može se podvesti i pod odredbe članka 23. stavak 1. podstavci 1., 3. i 8. (sada članak 19. stavak 1. podstavci 1., 3. i 8.) predloženoga Zakona.

P O P I S

MJERODAVNIH TIJELA I PRAVNIH OSOBA ČIJA SE MIŠLJENJA NA NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA PRILAŽU

1. **Ministarstvo gospodarstva,**
2. **Ministarstvo za europske integracije,**
3. **Ministarstvo financija**
4. **Ministarstvo vanjskih poslova,**
5. **Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo,**
6. **Ministarstvo turizma,**
7. **Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo,**
8. **Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva,**
9. **Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave**
10. **Ministarstvo pomorstva, prometa i veza,**
11. **Državna uprava za vode,**
12. **Državni inspektorat,**
13. **Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske,**
14. **Hrvatska gospodarska komora,**
15. **Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj,**
16. **Hrvatska narodna banka**
17. **Mišljenje međunarodnog eksperta, predstavnika Njemačke Agencije za tehničku suradnju (GTZ).**